

Ἑλληνικὴ Βιβλικὴ Ἑταιρεία. Ἡ παρουσία καὶ τὸ ἔργο της στὴν Ἑλλάδα

ΜΙΧΑΛΗ ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗ*

Ἐνα μεγάλο μέρος τοῦ πληρώματος τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας στὴν Ἑλλάδα ἔχει ἀκόμα καὶ σήμερα μία συγκεχυμένη ἀποψη γιὰ τὸ τί εἶναι καὶ τί κάνει ἡ «Βιβλικὴ Ἑταιρεία». Στὶς γραμμὲς ποὺ ἀκολουθοῦν ἐπιχειρεῖται μία εἰλικρινὴς ἀπάντηση, ἡ ὁποία ἀποσκοπεῖ νὰ πείσει τοὺς καλοπροαίρετους ἀναγνώστες γιὰ τὸ πολὺπλευρο ἔργο ποὺ ἐπιτελεῖται στοὺς κόλπους της, προκειμένου ὁ γραπτὸς λόγος τοῦ Θεοῦ, ἡ Ἁγία Γραφή, νὰ φτάσει σὲ ὅλους τοὺς Ἕλληνες καὶ νὰ γίνῃ πηγὴ ἔμπνευσης γιὰ τὴ ζωὴ τους.

Ἡ πρώτη Βιβλικὴ Ἑταιρεία

Τὸ 1710 στὴ Χάλλε τῆς Γερμανίας ἰδρύθηκε ἡ πρώτη στὸν κόσμον Βιβλικὴ Ἑταιρεία ἀπὸ τὸν Carl Hildebrandt von Canstein. Στόχος της ἦταν νὰ τυπώνει φθηνὲς Γραφὲς γιὰ τοὺς φτωχοὺς. Μὲ χορηγίες ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν ἰδιωτικὴν του περιουσία κατόρθωσε νὰ ἔχει ἀρκετὴ ποσότητα μετάλλου γιὰ μονίμως στοιχειοθετημένο κείμενο ὁλόκληρης τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Ἐκατὸ περίπου χρόνια ἀργότερα, τὸ 1804, ἰδρύθηκε στὸ Λονδῖνο ἡ *Βρετανικὴ καὶ Ξενικὴ Βιβλικὴ Ἑταιρεία* (British and Foreign Bible Society). Στόχος της ἦταν νὰ μεταφράσῃ καὶ νὰ διαδώσῃ τὴν Ἁγία Γραφή σ' ὅλο τὸν κόσμον. Ἡ ἰδέα αὐτὴ διαδόθηκε καὶ στὸ ἐξωτερικὸ μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἴδρυση Βιβλικῶν Ἑταιριῶν σὲ πολλὰς χώρες. Ἔτσι, τὸν Ἰούλιο τοῦ 1819, κατὰ τὴν πάγια τακτικὴ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἰδρύεται στὴν Κέρκυρα Γραφεῖο τῆς *Βρετανικῆς καὶ Ξενικῆς Βιβλικῆς Ἑταιρείας* μὲ τὴν ἐπωνυμία «Ἴονιος Βιβλικὴ Ἑταιρεία». Πρόεδρος τοῦ Γραφείου αὐτοῦ ἦταν ὁ τότε πρόεδρος τῆς Συγκλήτου τοῦ Νησιοῦ Ἐμμανουὴλ Θεοτόκης. Ἐπειτα ἀπὸ λίγες μέρες ἕνα ἄλλο Γραφεῖο τῆς *Βρετανικῆς καὶ Ξενικῆς Βιβλικῆς Ἑταιρείας* ἰδρύθηκε στὸ Ἀργοστόλι τῆς Κεφαλονιάς, μὲ πρόεδρο τὸν Ἐπίσκοπο τοῦ

* Ὁ Μιχάλης Χατζηγιάννης εἶναι Διευθυντὴς τῆς Ἑλληνικῆς Βιβλικῆς Ἑταιρείας.

νησιοῦ, καὶ ἓνα μῆνα ἀργότερα ἓνα τρίτο Γραφεῖο ἔκανε τὴν ἐμφάνισή του στὴ Ζάκυνθο μὲ πρόεδρό του καὶ πάλι τὸν τοπικὸ Ἐπίσκοπο. Ἡ βρετανικὴ κυριαρχία σὰ Ἴονια Νησιά τὴ συγκεκριμένη χρονικὴ περίοδο εὐνοεῖ ἀναμφίβολα τὴν ἴδρυση ἀντιπροσωπειῶν τῆς Βιβλικῆς Ἐταιρίας στὴν περιοχή.

Στὶς 20 Αὐγούστου 1819, τέλος, ἡ *Βρετανικὴ καὶ Ξενικὴ Βιβλικὴ Ἐταιρία* ἰδρύει Γραφεῖο καὶ στὴν Ἀθῆνα μὲ πρόεδρο τὸν Ἐπίσκοπο τῆς πόλης. Ἡ παρουσία καὶ ἡ δραστηριότητα τοῦ Γραφείου αὐτοῦ, γνωστοῦ πλέον μὲ τὴ –συντομότερη– ἐπωνυμία ὡς *Βιβλικὴ Ἐταιρία*, διαρκεῖ μέχρι καὶ τὶς ἀρχὲς τῆς δεκαετίας τοῦ 1990.

Ἠνωμένες Βιβλικὲς Ἐταιρίες

Οἱ *Ἠνωμένες Βιβλικὲς Ἐταιρίες* (United Bible Societies-UBS) εἶναι ἓνας παγκόσμιος σύνδεσμος ἀυτόνομων ἐθνικῶν Βιβλικῶν Ἐταιριῶν, πού ἰδρύθηκε τὸ 1946 μὲ ἐκπροσώπους ἀπὸ 13 χῶρες, σὲ μία προσπάθεια ἀλληλοβοήθειας καὶ συντονισμοῦ τῶν δραστηριοτήτων τους. Σήμερα ἀπαριθμεῖ ὡς μέλη 146 Βιβλικὲς Ἐταιρίες σὲ περίπου 200 χῶρες, ἀποτελώντας τὸν παγκοσμίως μεγαλύτερο ὀργανισμό γιὰ τὴ μετάφραση, ἔκδοση καὶ διάδοση τῆς Ἁγίας Γραφῆς.

Ἦδη ἀπὸ τὴ δεκαετία τοῦ 1970 στὶς Ἠνωμένες Βιβλικὲς Ἐταιρίες ἀρχισε νὰ διαμορφώνεται ἡ ἀντίληψη ὅτι τὸ ἔργο τῶν Βιβλικῶν Ἐταιριῶν ἀνὰ τὸν κόσμο θὰ πρέπει νὰ ἐδράζεται σὲ ὅλες τὶς Ἐκκλησίες καὶ νὰ ἐξυπηρετεῖ ὅλες τὶς Ἐκκλησίες. Ἡ ἀποψη αὐτὴ διατυπώθηκε ἐπίσημα ἀπὸ τὴν Παγκόσμια Συνδιάσκεψη τῶν Ἠνωμένων Βιβλικῶν Ἐταιριῶν πού πραγματοποιήθηκε τὸ 1980 στὸ Chiang Mai τῆς Ταϊλάνδης, ἀνοίγοντας ἔτσι τὸν δρόμο γιὰ μία σὲ νέα πλέον βάση συνεργασία τῶν κατὰ τόπους Βιβλικῶν Ἐταιριῶν καὶ Ἐκκλησιῶν μὲ σκοπὸ τὴν εὐρύτερη δυνατὴ διάδοση τοῦ γραπτοῦ θεοῦ Λόγου.

Ἡ Ἑλληνικὴ Βιβλικὴ Ἐταιρία

Μία ἀπὸ τὶς συνέπειες τῶν παραπάνω ἐξελίξεων στοὺς κόλπους τῶν Ἠνωμένων Βιβλικῶν Ἐταιριῶν ἦταν καὶ ἡ μετατροπὴ τοῦ Γραφείου τῆς *Βρετανικῆς καὶ Ξενικῆς Βιβλικῆς Ἐταιρίας* πού λειτουργοῦσε στὴν Ἑλλάδα σὲ ἀνεξάρτητὴ ἐθνικὴ Βιβλικὴ Ἐταιρία μὲ τὴ συμμετοχὴ πλέον καὶ τῶν ὀρθοδόξων στὴ διοίκηση καὶ τοὺς θεσμούς της. Ἡ «Ἑλληνικὴ Βιβλικὴ Ἐταιρία», ὅπως ὀνομάστηκε, λειτουργεῖ, σύμφωνα μὲ τὸ Καταστατικὸ της πού δημοσιεύτηκε στὸ

Πρωτοδικείο Ἀθηνῶν στίς 22 Δεκεμβρίου 1992, με τή μορφή Ἀστικῆς Ἐταιρίας μὴ κερδοσκοπικοῦ χαρακτήρα. Τὸ ἔτος 2000 ἔγινε πλήρες μέλος τῶν Ἠνωμένων Βιβλικῶν Ἐταιριῶν μετέχοντας ἐνεργὰ στίς δραστηριότητές τους.

Σύμφωνα με τὸ Καταστατικό, σκοπὸς τῆς Ἐταιρίας εἶναι «ἡ μετάφραση, ἔκδοση, προμήθεια καὶ διάθεση τῆς Ἀγίας Γραφῆς καὶ ἡ ὅσο γίνεται εὐρύτερη διάδοσή της σὲ προσιτὲς τιμὲς με κάθε νόμιμο μέσο». Ἡ Γενική της Συνέλευση ἀποτελεῖται ἀπὸ 35 μέλη καὶ προεδρεύεται ἀπὸ ὀρθόδοξο Μητροπολίτη, ὁ ὁποῖος ὀρίζεται ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἀπὸ τὸ ἔτος 2000 καὶ μέχρι σήμερα Πρόεδρος εἶναι ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Ἰγνάτιος. Ἡ Ἐταιρία διοικεῖται ἀπὸ δεκαμελὲς Διοικητικὸ Συμβούλιο. Στὰ μέλη του, κατὰ τὴν παροῦσα τριετῆ θητεία, συγκαταλέγονται ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἀνθιμος –κατόπιν προτάσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου–, καθηγητὲς τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης, καθὼς καὶ μέλη ἀπὸ τὴν Καθολικὴ καὶ Εὐαγγελικὴ Ἐκκλησία. Ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τῆς Ἐταιρίας εἶναι ὀρθόδοξος.

Μεταφράσεις

Τὸ μεταφραστικὸ ἔργο τῆς Ἐταιρίας περιλαμβάνει δύο (2) μεταφράσεις ὁλόκληρης τῆς Ἀγίας Γραφῆς, καθὼς καὶ μία ἐπιπλέον μετάφραση τῆς Καινῆς Διαθήκης.

Ἡ πρώτη μετάφραση τῆς Ἀγίας Γραφῆς ἐκπονήθηκε ἀπὸ τὸν Ἀρχιμανδριτὴ *Νεόφυτο Βάμβα* καὶ ἐκδόθηκε γιὰ πρώτη φορὰ τὸ 1854. Ἡ μετάφραση αὐτὴ, ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ χαρακτηριστεῖ μνημεῖο γιὰ τὴ διαχρονικὴ πορεία καὶ ἐξέλιξη τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας, συνεχίζει ἀπὸ τότε νὰ ἐκδίδεται ἀνελλιπῶς μέχρι σήμερα.

Οἱ ἀλλαγές ὅμως ποὺ ἐπῆλθαν στὴ γλῶσσα ἀπὸ τὴν ἴδρυση τοῦ νέου ἑλληνικοῦ κράτους καὶ ἐξῆς κατέστησαν ἀπαραίτητη τὴν ἐκπόνηση μιᾶς νέας μετάφρασης. Ἡ νέα αὐτὴ μετάφραση τῆς Καινῆς Διαθήκης στὴ νεοελληνικὴ γλῶσσα, ποὺ ἐκπόνησε ὁ καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν Βασίλειος Βέλλας μαζί με τοὺς συναδέλφους του Ἀρχιμανδριτὴ Εὐάγγελο Ἀντωνιάδη, Ἀμίλκα Ἀλιβιζᾶτο καὶ Γεράσιμο Κονιδάρη, ἐκδόθηκε τὸ 1967. Ὡς βασικὸ κείμενο τῆς Καινῆς Διαθήκης γιὰ τὴ μετάφραση χρησιμοποιήθηκε τὸ λεγόμενο «Textus Receptus» (κείμενο παραδεδεγμένο), ἀλλὰ σὲ μερικὲς περιπτώσεις λήφθηκε ὑπ' ὄψη καὶ ἡ κριτικὴ ἔκδοση τοῦ κειμένου ἀπὸ τὸν Nestle. Τὴ μετά-

φραση αυτή ή 'Ελληνική Βιβλική 'Εταιρία την εκδίδει επίσης και για λογαριασμό τῆς 'Αποστολικῆς Διακονίας τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος και ἔχουν γίνει μέχρι σήμερα δέκα ἐκδόσεις.

Μετάφραση τῆς 'Αγίας Γραφῆς στὴ δημοτικὴ γλῶσσα

Καينὴ Διαθήκη

Τὸ 1989 ἡ Βιβλικὴ 'Εταιρία ἐκδίδει τὴ μετάφραση τῆς Καينῆς Διαθήκης στὴ δημοτικὴ γλῶσσα με ἔγκριση τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τῶν Πρεσβυγενῶν Πατριαρχείων καὶ τῆς 'Ιεραῶς Συνόδου τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος. Ἡ μετάφραση ἔγινε με βάση τὸ 'Εκκλησιαστικὸ Κείμενο κατὰ τὴν Πατριαρχικὴ ἔκδοση τοῦ 1904 καὶ στηρίχθηκε σὲ προηγούμενη μεταφραστικὴ ἐργασία (1985), ὕστερα ἀπὸ σοβαρὴ μελέτη καὶ ἀξιολόγηση τῶν προτάσεων πού διατυπώθηκαν. Στὴ μετάφραση αὐτὴ ἀκολουθήθηκε μία νέα μέθοδος. Κοντὰ στὴν καθιερωμένη ἀπὸ παλιὰ τυπικὴ ἀντιστοιχία –μετάφραση κατὰ λέξη– οἱ μεταφραστές ἀκολούθησαν, ὡς ἓνα βαθμὸ, τὴν ἐννοιολογικὴ ἀντιστοιχία, κυρίως στὰ διδακτικὰ κείμενα ('Επιστολές). Ἀπέδωσαν δηλαδὴ τὸ νόημα τοῦ κειμένου με τὸ ἀντίστοιχο στὴ σημερινὴ ζωὴ καὶ γλῶσσα νόημα. Με τὸν τρόπο αὐτὸ ἐπιδιώχθηκε νὰ ἐξασφαλιστεῖ περισσότερη πιστότητα στὸ ἀρχικὸ κείμενο καὶ μεγαλύτερη ζωντάνια στὴν ἀπόδοση, ἔτσι ὥστε ὁ ἀναγνώστης νὰ καταλαβαίνει καλύτερα τὸ ἱερὸ κείμενο. Τὴν ἀπόδοση πραγματοποιοῦσαν οἱ καθηγητὲς τῆς 'Ερμηνείας τῆς Καينῆς Διαθήκης στὰ Πανεπιστήμια Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης Π. Βασιλειάδης, Ἰ. Γαλάνης, Γ. Γαλίτης, Ἰ. Καραβιδόπουλος. Στὴν προηγούμενη ὡς ἄνω μεταφραστικὴ ἐργασία, πού εἶχε γίνει ἀπὸ τὸ κριτικὸ κείμενο, εἶχαν μετάσχει, ἐκτὸς αὐτῶν, καὶ οἱ καθηγητὲς Σ. Ἀγουρίδης καὶ Β. Στογιάννος. Δεκάδες ἀνθρώπων βοήθησαν ὡς ἀναθεωρητὲς με κριτικὲς παρατηρήσεις στὴ βελτίωση τοῦ κειμένου κατὰ τὰ διάφορα στάδια τῆς ἐπεξεργασίας του. Τὸ ὕφος ἐπιμελήθηκε ἡ λογοτέχνης Κ. Χιωτέλλη.

Παλαιὰ Διαθήκη

Στὴ δεκαετία τοῦ 1960 ὁ καθηγητὴς Β. Βέλλας εἶχε ἐτοιμάσει τὴ μετάφραση ἐννέα βιβλίων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἀπὸ τὸ ἑβραϊκὸ κείμενο στὴν καθαρεύουσα, τὴν ἐπίσημη γλῶσσα τότε τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους, καὶ τὸ 1968 τὴ διέθεσε στὴ Βιβλικὴ 'Εταιρία. Γιὰ τὴ συνέχιση τοῦ ἔργου φρόντισε νὰ συγκροτήσῃ μεταφραστικὴ ὁμάδα ἀποτελούμενη ἀπὸ τοὺς μετέπειτα καθηγητὲς Πανεπιστημίου

ου Ἡ. Οἰκονόμου, Ν. Παπαδόπουλο, Π. Σιμωνῆ, Β. Τσάκωνα, οἱ ὅποιοι ἐργάστηκαν γιὰ τὴν ὀλοκλήρωση τῆς μετάφρασης. Ἡ καθιέρωση ὁμως τῆς δημοτικῆς, πὺν μεσολάβησε, καθὼς καὶ ἡ προτεραιότητα πὺν δόθηκε ἀπὸ τὴ Βιβλικὴ Ἐταιρία στὴν ἔκδοση τῆς μετάφρασης τῆς Καινῆς Διαθήκης στὴ δημοτικὴ (1985/89), δὲν ἐπέτρεψαν τὴν ἔκδοση τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἐνωρίτερα. Μετὰ τὴν ὀλοκλήρωση τῆς μετάφρασης τῆς Καινῆς Διαθήκης, ἡ Βιβλικὴ Ἐταιρία ἀνέθεσε στοὺς καθηγητὲς τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης Β. Τσάκωνα καὶ Μ. Κωνσταντίνου τὴν τελικὴ φάση τῆς μετάφρασης τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Ἡ ἀπόδοση στὴ σύγχρονη νεοελληνικὴ γλῶσσα γιὰ τὰ 39 βιβλία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, πὺν τὸ πρωτότυπό τους εἶναι γραμμένο στὰ ἑβραϊκά, ἔγινε ἀπὸ τὴν κριτικὴ ἔκδοση τοῦ ἑβραϊκοῦ κειμένου Biblia Hebraica Stuttgartensia ἐνῶ γιὰ τὰ βιβλία πὺν τὸ πρωτότυπό τους εἶναι γραμμένο στὰ ἑλληνικά, ἡ ἀπόδοσή τους ἔγινε ἀπὸ τὴν ἐπίσης κριτικὴ ἔκδοση τοῦ κειμένου τῶν Ἐβδομήκοντα (Ο΄) A. Rahlfs, Septuaginta. Ἡ ἐπιλογή νὰ μεταφραστεῖ τὸ ἑβραϊκὸ κείμενο τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἔγινε γιὰ λόγους ἐπιστημονικοὺς καὶ γιὰ νὰ ἀποτελέσει τὴ βάση γιὰ τὴ μελλοντικὴ μετάφραση τοῦ κειμένου τῶν Ο΄.

Συνεργασία μὲ τὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος

Σύμφωνα μὲ τὰ προαναφερθέντα εὐκόλα γίνεται ἀντιληπτό ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Βιβλικὴ Ἐταιρία ἀπὸ τὴν ἴδρυσή της θεώρησε ὡς αὐτονόητο καθῆκον τὴ συνεργασία της μὲ τὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος. Καρπὸς αὐτῆς τῆς μακρόχρονης καὶ ἀγαστῆς συνεργασίας ἦταν, μετὰξὺ ἄλλων, δύο πολὺ σημαντικὲς ἐκδόσεις πὺν πραγματοποιήθηκαν ὡς ἄμεση ἀνταπόκριση σὲ αἰτήματα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἡ πρώτη, τὸ *Ἐκλογάδιον*, περιέχει τὸ κείμενο τῶν ἀποστολικῶν καὶ εὐαγγελικῶν ἀναγνωσμάτων ὅλων τῶν Κυριακῶν, τῶν δεσποτικῶν καὶ θεομητορικῶν ἑορτῶν καὶ τῶν σπουδαιοτέρων ἀγίων, κατὰ τὴν ἔκδοση τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου μὲ παράλληλη καταχώρηση τῆς ἐγκεκριμένης ἀπὸ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο καὶ τὴν Ἱερὰ Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μετάφρασης στὴ δημοτικὴ γλῶσσα, γιὰ τὴν ὁποία ἔγινε λόγος παραπάνω. Ἡ ἔκδοση αὐτὴ πραγματοποιήθηκε τὸ 2003 γιὰ λογαριασμό τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Τὸν Σεπτέμβριο 2004 σὲ πιλοτικὸ πρόγραμμα τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν στίς λειτουργίες τῆς Κυριακῆς εἰσήχθη ἡ ἀνάγνωση τῶν ἀποστολικῶν καὶ εὐαγγελικῶν περικοπῶν καὶ ἀπὸ τὴ μετάφραση.

Ἦταν μία πρωτοβουλία τοῦ μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Χριστοδούλου ἡ ὁποία κράτησε κάποιους μῆνες καὶ τελικὰ σταμάτησε γιὰ λόγους ποὺ δὲν εἶναι τοῦ παρόντος νὰ ἀναλυθοῦν.

Ἡ δευτέρα ἔκδοση, τὸ *Προφητολόγιον*, περιέχει τὰ παλαιοδιαθηκικά ἀναγνώσματα τῶν δεσποτικῶν καὶ θεομητορικῶν ἑορτῶν καὶ τῶν ἑορταζομένων ἁγίων μὲ παράλληλη καταχώρηση πρωτοτύπου κειμένου καὶ μετάφρασης στὴ δημοτικὴ γλῶσσα. Τὴν ἔκδοση αὐτὴ προλογίζει ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος Β΄, ὁ ὁποῖος μεταξὺ ἄλλων ἐπισημαίνει τὸ πρόβλημα τῆς γλωσσικῆς κατανόησης τῶν κειμένων αὐτῶν στὶς ἡμέρες μας, καὶ ἐκφράζει τὴν ἐλπίδα ὅτι καὶ ἡ ἔκδοση αὐτὴ θὰ συμβάλει κατὰ τὸν καλύτερο τρόπο στὸν καταρτισμὸ καὶ τὴ διακονία τῶν πιστῶν.

Ὡς βάση γιὰ τὴ μετάφραση χρησιμοποιήθηκε τὸ κείμενο τῶν Ἑβδομήκοντα τῆς ἔκδοσης ποὺ ἐπιμελήθηκε ὁ καθηγητὴς Παναγιώτης Μπρατσιώτης καὶ κυκλοφορεῖ ὡς σήμερα μὲ ἔγκριση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Στὸ κείμενο αὐτὸ ἔγιναν ὀρισμένες βελτιώσεις τεχνικῆς φύσεως. Συγκεκριμένα γιὰ τὴ διευκόλυνση τοῦ ἀναγνώστη καὶ τὴν πιὸ ἄνετη παρακολούθηση τῆς μετάφρασης ποὺ ὀδεύει παράλληλα πρὸς τὸ κείμενο, αὐτὸ διαιρέθηκε σὲ παραγράφους, ἐνῶ στὰ ποιητικὰ μέρη ἐφαρμόστηκε ἡ διαίρεση σὲ στίχους καὶ ἡμιστίχια. Διορθώθηκαν ἐπίσης τυπογραφικὰ ἢ ἄλλα ἀβλεπτήματα παλαιότερων ἐκδόσεων, καὶ σὲ ὀρισμένες περιπτώσεις ἔγινε ἐξορθολογισμὸς τῆς στίξης. Τὴν εὐθύνη γιὰ τὶς μικροεπεμβάσεις αὐτὲς εἶχε ὁ ἐπιστημονικῶς ὑπεύθυνος τοῦ προγράμματος τῆς Ἑλληνικῆς Βιβλικῆς Ἐταιρίας γιὰ τὴ μετάφραση τοῦ κειμένου τῶν Ἑβδομήκοντα, καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Α.Π.Θ. Μιλτιάδης Κωνσταντίνου. Στὴ μετάφραση τῶν κειμένων συνεργάστηκαν οἱ καθηγητὲς τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης Δαμιανὸς Δόικος, Δημήτριος Καϊμάκης, Ἄννα Κόλτσιου-Νικήτα, Μιλτιάδης Κωνσταντίνου, Ἰωάννης Μούρτζιος, Νικόλαος Ὀλυμπίου, Κυριακὴ Παπαδημητρίου, Νικόλαος Παπαδόπουλος, Βελουδία Παπαδοπούλου-Σιδέρη καὶ ὁ ἱερομόναχος Εὐσέβιος Βίττης. Τὸ τελικὸ κείμενο τῆς μετάφρασης ἐπιμελήθηκε φιλολογικὰ καὶ ὑφολογικὰ ἡ λογοτέχνης Καίτη Χιωτέλλη.

Τὸν Νοέμβριο 2001 ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἔθεσε ὑπὸ τὴν αἰγίδα της καὶ φιλοξένησε στὸ Διορθόδοξο Κέντρο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Πεντέλης Διεθνὲς Ἐπιστημονικὸ Συμπόσιο μὲ θέμα «Ἡ σημασία τῆς Μεταφράσεως τῶν Ἑβδομήκοντα γιὰ τὶς Βιβλικὲς Σπουδὲς καὶ τὴν Ἐκκλησία». Τὸ Συμπόσιο, ποὺ ἦταν τὸ πρῶτο τοῦ εἴδους του στὴν Ἑλλάδα καὶ συμμετείχαν οἱ πλέον κορυφαῖοι διεθνῶς ἐπιστήμονες, διοργανώθηκε ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ Βι-

βλική Έταιρία στο πλαίσιο του νέου της μεταφραστικού προγράμματος που μόλις είχε ξεκινήσει: Η μετάφραση της Παλαιάς Διαθήκης από το κείμενο των Έβδομήκοντα (Ο΄). Η Μετάφραση των Έβδομήκοντα αποτέλεσε τη Βίβλο της αδιαίρετης Έκκλησίας, το κείμενο πάνω στο οποίο στηρίχτηκαν οι Απόστολοι και οι εκκλησιαστικοί συγγραφείς για να διατυπώσουν τη θεολογία τους, το κείμενο που διευκόλυνε περισσότερο από οτιδήποτε άλλο την εξάπλωση του Χριστιανισμού στον έλληνορωμαϊκό κόσμο, το κείμενο που αποτέλεσε πηγή έμπνευσης για την ύμνογραφία και την εικονογραφία της Έκκλησίας. Το ίδιο αυτό κείμενο χρησιμοποιεί και η έλληνόφωνη Όρθοδοξία μέχρι σήμερα στη λατρεία της. Είναι προφανές ότι το μεταφραστικό αυτό πρόγραμμα υπογραμμίζει με τον πλέον έντονο τρόπο τον προσανατολισμό και τη διάθεση της Έλληνικής Βιβλικής Έταιρίας να συνεργαστεί με την Έκκλησία της Ελλάδος και να την υπηρετήσει. Το προαναφερθέν Προφητολόγιο αποτέλεσε τον πρώτο καρπό του προγράμματος αυτού και την άνοιξη του 2015 πρόκειται να κυκλοφορήσει η μετάφραση του Ψαλτηρίου.

Σημαντική συνεργασία με την Ίερά Σύνοδο της Έκκλησίας της Ελλάδος αποτέλεσε και η συμμετοχή της Έλληνικής Βιβλικής Έταιρίας στην Συνοδική Έπιτροπή των Ολυμπιακών Αγώνων το 2004. Η συμβολή της Έλληνικής Βιβλικής Έταιρίας μέσα στο πλαίσιο της Έπιτροπής αυτής ήταν η δωρεάν διανομή 22.000 Καινών Διαθηκών στα άγγλικά και 52.000 αντίτυπων του ειδικού τεύχους με τίτλο «Ο Απόστολος Παῦλος στην Ελλάδα». Το τεύχος περιείχε τα κεφάλαια 16,1 - 20,6 των Πράξεων των Αποστόλων στα ελληνικά και σε 10 ξένες γλώσσες με εικονογράφηση του άγιογράφου π. Σταμάτη Σκλήρη. Οι εκδόσεις αυτές διανεμήθηκαν σε πολλά σημεία της Αθήνας, μεταξύ των οποίων και το Ολυμπιακό Χωριό, καθώς επίσης και σε διάφορες πόλεις που συμμετείχαν στη διοργάνωση των αγώνων.

Η Έλληνική Βιβλική Έταιρία εδώ και αρκετά χρόνια συνεργάζεται και με αρκετές Μητροπόλεις της Ελλάδος αλλά και του έξωτερικού. Έκδίδει επ' ονόματί τους την Καινή Διαθήκη (αρχαίο κείμενο με παράλληλη καταχώρηση της μετάφρασης στη δημοτική) με ειδικό πρόλογο του οικείου Μητροπολίτη και ειδικά φιλοτεχνημένο εξώφυλλο. Ως επί το πλείστον οι εκδόσεις αυτές διανέμονται δωρεάν ως εύλογία είτε στα σχολεία, είτε σε νεόνυμφους. Ειδικές εκδόσεις της Καινής Διαθήκης και των Ψαλμών στη γαλλική γλώσσα έγιναν για τις ανάγκες της ορθόδοξης ιεραποστολής σε Μητροπόλεις της Αφρικής.

Η παιδική έκδοση *Τα Παιδιά διαβάζουν τη Βίβλο* γνώρισε εξαιρετικά μεγάλη έπιτυχία, καθώς μεταφράστηκε σε 16 γλώσσες. Είναι η μοναδική παιδική

έκδοση της Ἁγίας Γραφῆς πὺν ἔχει τὴν εὐλογία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικής, τῆς Μητροπόλεως Μπουένος Ἄιρες καὶ τῆς Μητροπόλεως Κορέας. Χαρακτηριστικό τῆς εἶναι ἡ πρωτότυπη καὶ εἰδικὰ προσαρμοσμένη γιὰ παιδιὰ βυζαντινότροπη εἰκονογράφησή τῆς, τὴν ὁποία φιλοτέχνησε ἡ ζωγράφος-ἀγιογράφος Μάρθα Ξυνοπούλου, καὶ ἡ πιστότητα καὶ προσήλωση τῆς μετάφρασης στὸ πρωτότυπο κείμενο.

Καταβάλλεται προσπάθεια –μὲ ἐπιτυχία– κατὰ τὰ τελευταῖα χρόνια στὴν ἐξέρεση χρηματικῶν πόρων γιὰ δωρεὰν διανομὴ τῆς Καινῆς Διαθήκης στὸ στρατεύμα καὶ στὰ σώματα ἀσφαλείας. Πρόκειται γιὰ μία εἰδικὴ ἔκδοση τσέπης, μὲ ἐξώφυλλο παραλλαγῆς (καμουφλάζ), ἡ ὁποία ἔχει διανεμηθεῖ κατὰ δεκάδες χιλιάδες εἴτε ἀπὸ οἰκίους Μητροπολίτες εἴτε ἀπὸ τὴν Ὀρησκευτικὴ Ὑπηρεσία τοῦ στρατοῦ καὶ τῶν σωμάτων ἀσφαλείας.

Εἶναι προφανὲς ἀπὸ ὅσα ἐκτέθηκαν παραπάνω ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Βιβλικὴ Ἐταιρία, μὲ τὴ μακροχρόνια πείρα πὺν διαθέτει, τὸν σύγχρονο τεχνολογικὸ ἐξοπλισμὸ καὶ πρὸ πάντων τὸ ἀπαραίτητο ἐπιστημονικὸ δυναμικὸ πὺν συνδράμει τὶς προσπάθειές τῆς, ἐργάζεται μὲ ὑψηλὸ αἶσθημα εὐθύνης προκειμένου νὰ προσφέρει στὴν Ἐκκλησία ἐπιστημονικὰ καὶ θεολογικὰ ἀξιόπιστες μεταφράσεις τοῦ βιβλικοῦ κειμένου, πὺν θὰ καλύπτουν τὶς λειτουργικὲς, κατηχητικὲς καὶ λοιπὲς πνευματικὲς ἀνάγκες τοῦ ὀρθόδοξου πληρώματος τόσο στὴν Ἑλλάδα ὅσο καὶ στὴ διασπορά. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸν εὐελπιστεῖ νὰ προσφέρει σὲ ὅλους τὴ δυνατότητα πληρέστερης κατανόησης τοῦ περιεχομένου τῆς Ἁγίας Γραφῆς, καὶ ἀκόμη νὰ ὑποβοηθηθεῖ καὶ νὰ ἐνθαρρυνθεῖ ἡ συστηματικότερη καὶ οὐσιαστικότερη μελέτη τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ ἐμβάθυνση στὸ σχέδιό του γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ κόσμου. Ὅμως τὸ ἔργο τῆς Ἑλληνικῆς Βιβλικῆς Ἐταιρίας δὲν περιορίζεται στὸν μεταφραστικὸ μόνον τομέα, ἀλλὰ λειτουργεῖ καὶ ὡς καταλύτης στὶς σχέσεις μεταξὺ τῶν προερχόμενων ἀπὸ διάφορες ἐκκλησιαστικὲς παραδόσεις χριστιανῶν, καθὼς ἀποτελεῖ τὸν μοναδικὸ πραγματικὰ οἰκουμενικὸ ὄργανισμὸ πὺν δραστηριοποιεῖται στὸν ἑλλαδικὸ χῶρο. Καὶ εἶναι αὐτονόητο πὺς σὲ μία ἐποχὴ ἀνάπτυξης ἔντονων ἀνταγωνιστικῶν σχέσεων σὲ ὅλα τὰ ἐπίπεδα, ἔνα τέτοιο ἔργο μόνον ἀγαθὰ ἀποτελέσματα μπορεῖ νὰ ἔχει τόσο γιὰ τὴν ἑλληνόφωνη Ἐκκλησία ὅσο καὶ γιὰ ὀλόκληρη τὴν ὀρθόδοξη οἰκογένεια.